Ч. 73. Чернівцї, середа дня 3 (15.) квітня 1896. Рочник XII.

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.

Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул Петровича ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Полїтика реальна.

XIII.

(*Вавилоньске столпотвореніє. — Невірне і зневірене поколїнє. — Що то таке борба народностий?*)

Нехай і так, нехай се і правда, що безхарактерність національна стоїть Русинам на перепонї до культурного поступу, але се, мовляв, „за день, за годину не счезне“. „Правда, москвофіли здержують поступ *руского народу*“, але „москвофілів *полїция* не убє, бо не може, не має рогів“. „Чим більше руский нарід буде розвивати ся і наперед поступати, тим скорше недоварені ідеї будуть вимирати“.

Правда, як се гарно сказано! Певно, що аж розпливало ся серце передплатників „Дѣла“, коли таке читали в ч. 68-ім. А ми якось зовсїм тими словами не збудовані. Простим хлопским розумом міркували-б ми так, що коли москвофіли здержують поступ *руского* народу, то *Русини* а не полїция, повинні-б щось таке зробити, аби москвофіли того поступу не могли здержувати. Міжтим виходить на таке, що мовляв, чекай псе, нехай кобила здохне, нехай москвофіли вимруть, та ще відберає ся і тоту послїдну надію, бо і полїция, мовляв, москвофілів не убє, не то що. Правда, надію покладає ся на те, що нарід руский буде розвивати ся і наперед поступати. Очивидно, не каже ся, яким чином той нарід буде розвивати ся і наперед поступати, коли єго поступ здержують і то такі, що їх і полїция не вбє, бо *не може, не має рогів*. Гадав бись, що коли против москвофілів потрібно рогів, а полїция їх не має, то нехай би Русини показали роги москвофілам. Се було-б перед усїм *їх* обовязком, а не полїциї, бо-ж москвофіли здержують поступ *руского* народу. Чи може і Русини не мають рогів? В такім разї чи можливий поступ взагалї? Чи не очивидний упадок чекає руский нарід?

Як єсть, так єсть, одно певне: москвофіли здержують поступ руского народу — так сказано виразно в „Дѣлѣ“. Се правда, се факт, і ми се признаємо. Але щоб із сего факту виснувати якусь розумну думку, руский мозок вже не годен. Він зараз все з собою попутав. А вже-ж найбільшу путаницю думок, хоть до того поміж Русинами треба зовсїм привикнути, добачуємо ми в тім, що одним душком каже ся в „Дѣлѣ“ ось що: „Польска шляхетчина вкупі з жидівнею пре ся зі шкіри, *щоб нам не дати прийти до себе...*“, „незгоду межи Русинами противник обертає *виключно* на свій хосен“. Після того, що висше сказано гадав бись, що то москвофіли пруть ся зі шкіри, щоб нам не дати прийти до себе (бо що значить ся „прийти до себе?“), а то ось що: шляхетчина з жидівнею! Не вже-ж вона винна, що москвофіли здержують поступ руского народу? Але скажім, що в рівній мірі і шляхетчина з жидівнею через те, що не дає нам „прийти до себе“, і що незгоду межи Русинами обертає *виключно* на свій хосен (чи може має по половинї і на наш хосен *нашу* незгоду обертати?), здержує поступ руского народу. Так що-ж далї? Після рецепти „Дѣла“ виходило-б чекати, нехай і шляхетчина з жидівнею вимре. Ба, нї! Се значило-б „жертвувати интереси руского народу“, бути „слїпими орудями чужих интересів“! Чудно, як гарно! А придивляти ся з заложеними руками тому, як москвофіли здержують поступ руского народу, ба їм ще в тім помагати, се не значить жертвувати интереси руского народу і бути слїпими орудями чужих интересів?!

Оттаке то у нас Вавилоньске столпотвореніє в справах наших національних! І, здає ся, не годен тут нїхто до чогось путнього договорити ся.

Коли глубше вглянемо в річ, аби пізнати, відки беруть ся такі попутані висновки у Русинів, то переконаєм ся, що цїле лихо лежить в тім, що *у нас нема віри в себе, в свої власні сили*, що у нас завсїгди ще ставляє ся річ так: як маю бути Поляком, або Волохом, то волію

КЕРМАНИЧ.

Оповідане

Марка Черемшини.

I.

— Ей лиши ся, мій бадїчку, сего року дома, та не сити себе, мій любчику! — говорила Оксана до свого чоловіка Івана Саїна.

— Та пек тобі — сказав Саїн — з твоїм „лиши ся“; чи-ж се не сором було-б, аби хирляві плотарі аж у Новоселицю пускались, а їх калфа-керманич дома вигрівав ся?

— А я таки ще раз тебе, бадїчку, прошу: не йди, не сити ся! От чув-єсь, що стало ся із покійником Дїдичевим Іваном!

— Ет! що менї там Іван Дїдичів! То не чоловік, а комарина був, прости мнї Боже!

— А ти-ж гадаєш, що вода питає, хто комарина, а хто силач?

— Коли хоч знати, то й питає, а мене вже вода достометно знає.

— Та зважь і це, що то слотливий рік, дощі за дощами перепадають тай Черемош аж казить ся.

— Оце як раз на мій млин вода! Завтра під вечір у Чернівцях стану. Не гризи, ся моя сиза, а лїпше йди та лагодь менї бутор на завтра. Менї вже не першина по Черемошеви гуляти. Не журись за мене, душко! Ей, а то хто такий коло дровітнї порає ся? Ану споглянь! А! то наше золото, наш Семенко дорогенький! А-нуж бо глянь, якого ми робітника маємо; не бій ся, вмру, то не меш бідувати. Ой ти моя потїхо, ходи д менї, Семенку! Боже, як втомив ся, аж піт з чола льлєть ся.

— Я, дядику, для вас не так працював би, коби стало сили, а то лиш махну топірцем, вже й головка...

— Болить, синку, правда?

— Нї, дядику, не болить, але зігнути ся не мож.

— Та що ти кажеш? Поперек тебе болить?

— Нї, нї, мене нїчо не болить, я здоров, тільки головка моя...

— Но-но, синочку мій, моя ти надїйо, воно лекше стане.

— Пістунчику ти мій — сказала ненечка, тай пригорнула його ід собі.

Семенко справдї хирлявенький собі був.

— Не жури ся Оксаночко — сказав Саїн. В людий ще утлїщі на парубків виростають. І наш Семенко виросте, очуняє, ще й вояк з него буде, як колись і з мене. Пусто сумовати, давай харчувати!

II.

Лишень на божу днинку забиратись стало, а Саїн з товаришами в дорогу лагодить ся. Оксана з Семенком так і ввихають ся, що й казати, а нишечком обидвойко плачуть. Бачить те Саїн, та поводить ся наче-б йому байдуже було. А на товаришів-плотариків так і гукає собі. Прото калфа!

— Коли тебе, бадїчку, сподїватись? — промовила Оксана.

— Тогди, коли вода д горі обернеть ся — прожартував Саїн.

— От не говорив-бись таке, а то ще в лиху годину припасти могло-б. Менї й так щось дуже тяжко. Сохрань Боже від якої пригоди!

— Тай ще що?! Може ти хотїла-б, аби Черемош по дорозї нас до сну вколисував, чи як? О, коли-б він собі так починав, то не звав би ся гуцульсков ріков. Але що про це й говорити? А ну, товариство, бутор в руки тай ід горі!

— Слава небесному! — гукнули всїма.

— Здорова ми будь, Оксаночко-чічко! Здорове будь, моє любятко, Семенку!

— Щаслива вам дядику, дорога!—з слїзми відказали обоє.

— Ходїмо-ж тепер в добру годину. Аби-сте здорові!

— Гостїть здорові!

III.

Минув тиждень, минув другий і на третий стало забиратись, а Саїна як нема так нема. Весна гей дївчина веселиця цьвітом уквітчалась. На Зарінку над Черемошем дївчата полотна та пряжі білють, перуть, жартують та регочуть ся. Не оподалїк на прибитій дарабі сидить блїдий Семенко та на воду поглядає, а все ід горі. А

бути Москалем, а не так: не хочу бути ні Поляком, ні Волохом, ні Москалем, а хочу бути Русином і покажу, що о *власних* силах я стою і стояти буду яко Русин. І справді, чи не найліпше ще було-б з огляду на се чекати, доки тото *невірне* або *зневірене* поколїнє не вимре. Се спосіб з великим успіхом практикований вже Мойсеєм на жидах. Одна лиш хиба, що тепер годї того способу ужити, задля того треба конечно говорити, може таки до чогось договоримо ся.

Так отже і отсе, що ми тут з „Дѣла" навели, стверджає наглядно безхарактерність національну Русинів, і доказує далї, що тота безхарактерність національна Русинам шкідлива не лиш в культурнім розвитку але і в *полїтичнім* і економічнім розвитку. Отсе треба докладнїйше розібрати.

В 19-ім столїтю розгоріла ся майже в цїлім сьвітї завзята борба народностий. Так як перед тим лила ся кров струями за віру, так тепер боре ся одна народність против другої, а борба тота хоть веде ся понайбільше без проливу крови, то все-ж таки вона не меньше згубна. Борба народностий вивязала ся з того, що богато народностий в протягу віків утратили свою самостійність полїтичну або єї собі доси ще не вибороли, і так опинили ся в залежнім положеню від других, котрі своє домінуюче становище стали на *кождім полї* супроти побіджених народностий визискувати і їх нівечити. Пануючі нациї нівечать добробит і богатство народне, нівечать цїлу культуру, нівечать духову і тїлесну силу наций слабших, старають ся удержати їх в служебнім становиску, аби їх працею збогачувати ся і жити. Борба тота веде ся не против одної або другої кляси народної, а на *цїлій лїнії*, єї відчуває не лиш хлїбороб, міщанин, але і урядник, професор, дїдич і т. д. Всї, що признають ся до упослїдженої народности, терплять однаково; ба, інтелїґенция упослїдженого народу, через те іменно, що вона, маючи ширший сьвітогляд, знає і відчуває всяку кривду глубше, терпить навіть далеко більше ніж хлїбороб, робітник, бо терпить не тілько материяльно, але і морально. Борба народностий не єсть отже властиво нїчого иньшого як борба економічна, борба о хлїб насущний, очивидно не одної кляси против другої а одної народности против другої. Вона стає також борбою полїтичною о стілько, що пануючі народности бажають удержати в державі такий устрій, який їх пановаию найдогіднїйший, міжтим коли упослїджені народности добивають ся зміни державного устрою в свою користь.

В протягу сего віку уміли деякі народности вибороти собі національну самостійність і таким чином визволити ся зпід чужого ярма. В державах національно сконсолїдованих виступає відтак борба клясова, борба правно упослїджених верствів против правно упривілїованих — полагоджуванє сих ріжниць становить в тих національно одностайних державах зміст їх полїтичної історії.

Не так воно в Австриї, що з огляду на народність зовсїм не є єдностайною державою, бо до неї належить аж кілька більше то меньше розвитих народів. Тут борба народностий і тепер ще в повнім розгарі, тут полагоджуванє ріжниць між народностями становить властивий зміст полїтичної історії, тут питаня економічні і полїтичні майже правильно набирають характеру питань національних. Що-ж в такім станї річий природнїйше, як що всї одиницї упослїдженого народу вяжуть ся до купи і яко цїлість, в котрій має стояти оден за одного, всї за одного а оден за всїх, стають до *спільної* оборони себе т. зн. до *спільної оборони своєї народности?* Се просто стає конечностю задля того, що і народи більше розвиті супроти упослїджених виступають також яко цїлість, яко народність, і тим самим роблять неможливим виступленє кляс против кляс, т. зн. роблять неможливою яскраву борбу суспільну, так що і борба суспільна у нас є властиво борбою національною.

Коли-ж так — а се дїйсно таки так, то і Русини в Австриї в тій економічній, полїтичній і суспільній борбі, мусять брати участь яко *Русини*, яко *народність*, а не яко суспільні кляси. Тую конечність відчувають Русини інстинктово, бо в своїх проґрамах завсїгди, а часом і мимоволї клали натиск на нарід яко цїлість. Так в проєктї згоди (19-го марта 1894) каже ся: „Хочемо повної автономії нашого *народу*"... Так і радикали в своїм проєктї згоди (2-го лютого 1894) кажуть: „З'їзд признає потребу добивати ся розширеня автономії і економічного добробиту *руского народу* в Австро-Угорщинї..."

Се отже треба уважати загально признаною у нас *засадою*.

Що нового в сьвітї?

Австрийский парлямент зійшов ся вчера на наради. До вчерашного дня були великодні фериї, посли мали дома інформувати ся у своїх виборцїв, як їм поступати в дальшій працї, головно при справах виборчої реформи і австро-угорскої угоди. В справі виборчої реформи дали почути ся лише Молодочехи і социял-демократи. Наші читателї вже знають, що клюб молодоческих послів рішив більшостю голосів, при третїм читаню голосувати за правительственним проєктом. Ся постанова наробила богато шуму так між самими Чехами як в Австриї взагалї. Тож не диво, що в Чехах відбуло ся в послїдних трех тижнях богато зборів, на котрих обговорювано головно реформу виборчу. Велика часть похвалила постанову молодоческого клюбу, лише радикальнїйші елементи домагають ся, аби посли молодоческі не допустили своїми голосами до ухваленя реформи. Хоч три послирадикали домагали ся в молодоческім клюбі увзглядненя сего жаданя, то більшість не хоче уступити від повзятого раз рішеня. — Ще одна партия обговорювала дуже широко виборчу реформу, а то австрийскі социял-демократи на своїм з'їздї в Празї. Они домагають ся вправдї так само, як Молодочехи рівного, тайного і безпосередного голосованя, але коли реформа виборча буде ухвалена, то рішили ставити в пятій куриї своїх кандидатів. Дуже характеристичні суть голоси деяких проводирів социял-демократів, котрі — хоч і не згаджають ся на правительственний проєкт — все таки признають єму деякі добрі сторони і уважають єго великим кроком наперед. В сїм прояві добачає одна часть галицких полїтиків (Дѣло) вже „інкамерованє" социял-демократичної партиї!

Сеї осени мають ся відбути вибори до соймів Горішної і Долїшної Австриї, Стириї, Каринтиї, Зальцбурґу, Форарльберґу, Моравії, Шлезку і Трієсту. (Деякі часописи подали вість, що мають відбути ся також вибори до буковиньского сойму; однак ся вість мильна, бо у нас відбули ся послїдні вибори 1892 р., значить до слїдуючих виборів ще два роки часу.) Коли ті вибори тревожать кого, то певно найбільше лїбералів, бо після всяких познак їх кандидати вийдуть лише в дуже малім числї. В Долїшній Австриї остануть ся їм хиба мандати з дїльниць середмістя і Леопольдштат у Відни. Щоби хоч подекуди уратовати почасти свій вплив, приняли лїберали в Горішній Австриї, Форарльберґу і Шлезку богато точок з антисемітскої взглядно клерикальної проґрами. Чи тим удасть ся скоро упадаючий вплив лїбералів в Австриї уратовати, се ще велике питанє. В Стириї они не мають вже нїчого до страченя. Лишає ся одна Моравія, де лїберали мають ще добрий виборчий апарат, але і там в деяких округах мусять увійти в переговори з ческим сторонництвом, аби не втратити і там ґрунту під ногами. Як бачимо, чекає лїбералів прикра доля, а їх невдача при соймових виборах відібє ся безперечно також на їх становиску в парляментї, де они тепер поки-що становлять найсильнїйшу партию.

Угорщина стала краєм скандалів в повнім розуміню того слова. По скандалї з дирек-

---

дївчата сивоокі-чорноокі шуткують собі з него Що їм за жура?

— Така біда, кажуть, хирлява на нас ще й дивитись не хоче! Засьпівай-ко що, Семенку; ану-ко, ану сам або з нами!—крикнула Юстина.

— Боже помагай тї, Юстиночко, менї не до сьпіву. Пішов дядик дараби спускати, тай і не вертає. Иньші плотарі ще тамтої середи поприходили тай нїчого казати не хочуть. В хатї ненька слабі лежуть, йойкають ся, що й слухати гляба. До того ще присяжний забрав шмате й одежину за податок, а жиди сїруну за довги...

— Ей що тобі, не тоскуй, от борше засьпівай з нами; дядик верне, неня подужає, все то ізмінить ся.

— Хиба на гірше, Юстино.

— Та бо ти все своєї; сьпівай, кажу!

— Нї; менї тепер веселим не бути; годї менї тїшити ся, коли душечка не добре віщує. Бувайте здорові!

IV.

— Що ви оце кажете, куме Тимофійку? Саїн покійник?

— Ого, аби ми здорові, кумочку Юрійку. А страшну мав небіщик смерть. Най Бог від такої кождого ратує! Та ще коби хоть за свою кров, а то за нехриста...

— За якого нехриста оце?

— Таже за вижницького Майорка.

— За Майорка?... За оту пявку, що хотїв го за дурно до криміналу всадити, що адїть, сам покрав тертицї, а на Саїна звалив крадїж та ще фалшиво й присяг?

— От і бачите, що за того самого. Покійник усїх навидїв.

— Кайте ся, люди! Ото чоловік! Та де то саме покійничок минув ся?

— Таки під самим Сокільским, перед Смеречинов. Повінь прийшла тай Майоркову дарабу сторцаком пустила. Майорко пропав, а покійник як стояв, так і скочив за ним. За добрий таки часок виринув із Майорком в руцї. Притаскав го ід єго дарабі і верг на ню трохи що не вмерлого. А втомив ся сердега був вже добре. Але ймив ся однов руков дараби і вже мав вискочити на ню, а то, знаєте, надлетїв ковбок й гримнув покійника против грудий. Дивимо ся із нашої дараби, а нашого Саїна вже нема. Коби хоть один був з нас пливак, а то нїкому було й поратувати.

— Та коби-сте хоть тїла були шукали!

— Ей ми шукали, кумочку, та знаєте, які там плеса, а в повінь то й бесїди нема. Міркуйте собі, цїла Смеречина під водою по ремінь. І хто зна', чи туди небіщика не занесло, бо туди вся вода справилась була. — Гай-гай, що то вода може! А! така вже відай була божа воля. Царство небесне єго душечцї!

(Конець буде.)

тором ґалериї образів Пульским — наступив скандал з мінїстром Феєрваріом, потім скандал з пос. Даніельом, котрий грав фальшиво в карти, а по сїм випадку, котрий ще не полагоджений, викрито, що пос. Бабо також фальшиво грає в карти, а так само якісь два аристократи, споріднені з угорскими мінїстрами, і т. д. без кінця... До чого може довести така страшна деморалїзация в високих кругах, не треба богато говорити. Надто се прикро відбиває ся від великих приготовлень до обходу тисячлїтя держави. Проґрама великого торжества почасти вже уложена; після неї має найважнїйшою хвилею бути похід парляменту на королївский замок, щоби віддати поклін королеви. В память того торжества має в книгу законів вписати ся закон, в котрого чотирох параґрафах зазначені будуть вірність Мадярів католицкій церкві і габсбурскій династиї.

Італїянцям в Африцї дїє ся зле. Коли вислано полковника Стеванїого, аби приніс до окруженої Дервішами кріпости Касалї — живність і амунїцию, він помимо строгого заказу ґенерального команданта Бальдіссеріого почав з Дервішами борбу, в котрій згинуло 400 Італїянцїв. Вправдї удало ся єму вкінци передати в Касалю живність і амунїцию, але за те сполучене сеї важної твердинї з головним війском перерване. Що-до Абесинцїв, то поки-що спокій, а в Італїї радять, яким чином можна би італїяньских плїнників викупити. Нараз прийшла сумна і обурююча вість, що абесиньский король Менелик випустив кількох Італїянцїв на волю, але перед тим казав їх страшно покалїчити. Сим доказав доволї свою звірскість.

Франция тїшить ся короткими фериями парляментарними до 21-го с. м. Коли оногди в сенатї інтерпельовано президента мінїстрів Буржоа в справі заграничної полїтики, він покликав ся лише на свої попередні заявленя і дальших пояснень не хотїв дати. Тодї сенат торжественно висказав правительству своє недовіре. Та се не спонукало кабінет до димісиї. Виходило би, що сенатови так дуже йде о заграничну полїтику а тимчасом каменем запори є проґресивний податок доходовий і від спадщин. Се сенатови не в смак і тому хоче кабінет повалити. А кабінет хоче дальше кермувати що найменьше до мая, бо тодї відбудуть ся громадскі вибори, а нові громадскі ради мають вибрати одну третину сенату. Правительство надїє ся вплинути на громадскі вибори — дарма, що там безпосереднє загальне право виборче—і тодї зломить опозицию сенату. В цїлий спір вмішано президента републики Фора, бо кажуть, що він повинен розігнати таке мінїстерсво, котре не має довіря сенату. Та п. Фор надїє ся, що спір буде скоро полагоджений і радикальне мінїстерство остане ся при кермі.

Захотїло ся болгарскому князеви Фердинандови признаня від европейских держав і одержав єго. Однак Росия зажадала жертв. Тому мусїв передовсїм молоденький князь Борис перейти на православіє. А тепер має Росия ще два важні жаданя: князь має тих болгарских офіцирів, котрі задля зради втїкли до Росиї, приняти назад в болгарску службу, і то в тій ранзї, яку они до сего часу були-б осягнули; а болгарска національна церков має втратити свою самостійність і підчинити ся царгородскому патріярхови. Що-до першого жаданя, князь уже згодив ся тих офіцирів приняти і дати в пенсию в ранзї, якої они були би дослужили ся. Але сим Росия мабуть не задоволить ся і присилує князя до податливости. Тим було би болгарске війско віддане на рішаючий вплив російский. Ще важнїйша справа болгарскої церкви. Болгарска церков була давно злучена з грецкою і підчинена царгородскому патріярхови, котрий до Болгариї насилав грецких епископів. Сї своїм впливом на сьвященьство вміли населенє болгарске довести до крайности. Тому Болгари вже 1859 р. побивали ся за самостійностю своєї церкви і грозили навіть переходом на католицизм. За помочію Росиї они добили ся 1872 р. автономії церковної та власного ексарха в Царгородї. Той ексарх іменує епископів для Болгариї, Румелїї і Македонїї. Отже тепер жадає Росия, щоби болгарский ексархат в Царгородї знесено, ексарх став митрополитом в Софії і підчинив ся патріярхови. Тим самим мав би патріярх власть, іменувати епископів в Болгариї і Македонїї, котрі заразом мають в руках шкільну власть. Таким чином хоче Росия мати рішаючий вплив на Болгарию, котра тодї стала би російскою провінциєю під управою власного князя. Сї преважні справи рішать ся небавом в Петербурзї, куда кн. Фердинанд вчера виїхав.

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 14-го квітня 1896.

Митрополит Аркадій Чуперкович перебуває тепер у Відни. Як вчерашні телеґрами донесли, зложив впр. митрополит присягу в руки цїсаря і був опісля на авдиенциї. Впр. митрополит був вже перед тим у поодиноких мінїстрів, ґр. Ґолуховского, ґр. Ґляйспаха, д-ра Ріттнера і президента найвисшого рахункового трибуналу ґр. Гогенварта. Всї сї панове були потім у впр. митрополита на візитї. В суботу перед полуднем була у впр. митрополита депутация віденьскої сербско-православної громади і просила о єго опіку. Впр. митрополит обіцяв всїми силами старати ся о добро своїх вірних і увзглядненє їх справедливих бажань.

Сьвячене в львівскім товаристві „Зоря“, устроєне минувшої недїлї, відбуло ся торжественно і поважно та сердечно. Як що року, загостив і сим разом Є. Е. кардинал Сембратович і повитав „Зорю“ гарною промовою, в котрій обяснив докладнїйше значінє Воскресеня Христового, а закінчив свою промову щирим бажанем, аби „Зоря“ сьвяткувала сьвячене як найскорше у власнім домі. Щоби се бажанє здїйснило ся скорше, жертвував Є. Еміненция 100 зр. на „Зорю“. Іменем товариства подякував Є. Е. кардиналови п. Василь Нагірний і вніс в єго честь „многая лїта“, котре присутні відсьпівали грімко. По відїздї Є. Е. кардинала наступили ще иньші патріотичні промови, між котрими визначала ся бесїда проф. Грушевского.

Іменованє. П. Юлїян Лятковский іменований дїйстним старшим учителем при учительскій семинариї в Станїславові.

Фабрика цукру на Буковинї. В згаданій справі скликали посли др. Стефанович і бар. Мустацца на понедїлок відозвою всїх дїдичів і селян. На зібраню явило ся більше як 70 дїдичів і арендарів дібр земских. Директор рільничої школи Баєр мав відчит про саджене цукрових бураків на Буковинї і добрі вигляди на се. Опісля зобовязали ся 29 панів садити в своїх посїлостях цукрові бураки на просторі 1120 морґів. Однак се ще не вистарчить на удержане фабрики. Тому просить ся всїх селян, котрі прецїнь на тім можуть мати добрий зарібок, щоби устно чи письменно зголосили ся у посл. бар. Мустацци в Чернівцях. Він їх запише до спису тих 29 панів. Коли буде вже досить таких, котрі будуть садити цукрові бураки, то тодї можна буде вибудувати фабрику, а люди будуть туди продавати свої бураки і самі таки найдуть роботу при фабрицї. Се річ дуже користна, отже нема чого побоюватись.

Злобний намір чи неувага? Коли в Чернівцях написала Buk. Post, що повстали трудности що-до будинку для нової ґімназиї з рускими паралельками в Чернівцях, ми сей факт подали, але і висказали надїю, що удасть ся ті трудности усунути. *Дѣло* перепечатало нашу новинку дословно. Ну се нїчого злого, бо так буває. Але зараз на другий день ми подали телеґрафічну вість, що трудности справдї вже усунено, а *Дѣло* сю радістну вість доси ще не подало. Коли ходило о пригноблюючу вістку, то *Дѣло* борзо поспішило ся, але коли руска паралелька має помимо всїх трудностий таки сего року отворити ся, оно якось не спішить ся! Може се після льоґіки: „Овва, що там якась паралелька!“ Ми не радо хотїли би тут підозрівати злобний намір, але оно якось так виглядає, бо про власну руску ґімназию повинен кождий подати як найскорше вістку, тим більше, коли она добра.

По пяти лїтах виграла процес з державними зелїзницями о відшкодоване Каміля Хехлиньска, вдова по урядникy зелїзничім, що перед пятьма роками погиб в наслїдок наїханя двох поїздів на шляху зелїзничім Стрий-Дрогобич. Справа дійшла аж до найвисшого трибуналу, котрий затвердив вирок львівскої апеляциї, признаючий вдові 525 зр. відшкодованя річно, числячи від дня катастрофи. Прокуратория скарбу, заступаючи скарб державний, противилась сему відшкодованю, опираючись на тім, що катастрофа наступила в наслїдок vis major, мраки і заметели снїжної. Крім вдови домагали ся відшкодованя також родичі пок. Хехлиньского, а то на основі, що як довго він жив, мали від него удержанє. Трибунал не прихилив ся до того жаданя, бо після австрийского закона цивільного лиш жінки і дїти мають право домагати ся удержаня, а родичі від сина нї, тож о відшкодованю сего, що було даване з ласки а не з обовязку, не може бути й бесїди.

Чому люди пють? Ня то питанє відповідає проф. Бунґе з Базілеї так: Головною причиною налогу до піяньства є дух наслїдуваня. Перша „гальба“ пива, перша чарка горівки не смакує лїпше, як перше циґаро: люди пють тому, бо так роблять иньші. Коли однак призвичаїть ся чоловік до питя, то не бракне єму нїколи нагоди до того. Пють при працаню; пють при повитаню; пють, коли голодні — для убитя голоду; пють, коли ситі — для збудженя апетиту; пють, коли їм зимно, — щоби розгріти ся; пють, коли їм горячо — для охолоди; пють, коли на них находить сон, — аби розбудити ся; пють, коли не можуть спати, — аби заснути; пють, бо часом їм сумно; пють також, бо їм весело. Пють на хрестинах, слюбах, похоронах: аби почтити уродини, подруже, аби оплакати смерть; пють вкінци аби убити нудьгу. Ба, всїх мнимих нагод до питя не списав би і на воловій шкірі!

Дрібні вісти. Руский народний театер переїхав вже до Тернополя і розпочав сегодня там свої представленя.— Тов. „Клюб Русинок“ у Львові одержало від комісиї промислу краєвого 300 зр. субвенциї на піддержуванє заходів сего товариства коло народних вишивок. — В Перемишли породила одна жінка дитину з двома головами і чотирма руками. — Убійник о. Ардана Гошовский, син дїдича, попав в божевільство і находить ся тепер в закладї для божевільних в Кульпаркові коло Львова. Гошовского засуджено на смерть, але на підставі лїкарского ореченя він буде мабуть цїлком уласкавлений.

Телеґрами „Буковини“.

З дня 14-го квітня 1896 року.

Віденъ. На вчерашній конференциї мінїстрів уложено спільний буджет, котрий не богато ріжнить ся від торічного.

Венеция. Сенатори і депутати венецияньскі передали нїмецкому цїсареви адресу, в котрій піднесли велике значінє гостини нїмецкого цїсаря в Італїї під теперішну пору.

Віденъ. Вчера в ночи приїхав сюди нїмецкий цїсар Вільгельм з родиною. Сегодня відбула ся в їх честь велика війскова парада віденьскої залоги.

Прага. Посол Герольд заявив перед своїми виборцями, що ґр. Баденї приготовляє полагодженє ческого питаня. Теперішна резерва Молодочехів не буде перешкаджати дальшому острійшому виступленю против правительства, коли би се в будуччинї було потрібне. Ухвалу молодоческого клюбу що-до виборчої реформи назвав бесїдник передвчасною.

Царгород. Вийшов наказ султана, котрим взиває ся всїх турецких підданих, котрі чи то на державні чи на власні кошта поберають науки в заграници, вернути сейчас до вітчини. Ті студенти звичайно прихильники молодотурецкого руху.

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТЇ і ШКОЛЇ

повинна находити ся

Народописна карта

українсько-руского народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просьвіта“, а виконана в літоґрафічнім закладї Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска цїна карти, наклеєної вже на полотнї, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просьвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просьвітї“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з аптики Ріхтера в Празї, загально признаний **знаменитий усмирюючий лїк на втиранє:** по цїнї 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всїх аптиках. Просимо жадати сей **загально улюблений лїк** просто під назвою

Ріхтера Liniment з котвицею

і принимати з осторожностию лише фляшки зі знаним знаком охоронним „Котвиця“, бо лише ті правдиві.

Аптика Ріхтера під золотим львом у Празї.

Памятайте на Народний Дім в Чернівцях!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

За кожде слово платить ся 1 кр.

Важне для всїх!

Хто із Вп. Читателїв хоче що дешево набути або добре продати, най оголосить через нашу ґазету, то певно не пожалує.

Важне для громад! Одно буковиньске місто має дві великі огневі сикавки на продаж. Цїна дуже низька.

70 дволїтних винових лоз на продаж. 1 штука по 15 кр.

Млин кінний з францускими камінями і з всїма найлїпшими приборами є в Чернівцях на продаж. Цїна дуже приступна.

Фортепян старий на продаж в Чернівцях. Цїна 30 зр.

Книга адрес для купцїв. Містить $1^1/_2$ мілїона всїляких адрес. Замісць 14 зр. лише 2 зр. 50 кр.

Пошукує ся купити 15 роїв.

Американьский будильник 1 зр. 65 кр., з календарем 2 зр. 5 кр.

Зеґарок стїнний з вагою, що лише йде а не бє, 1 зр.; будильник 1 зр. 25 кр., а такий, що бє і будить, 1 зр. 90 кр.

Францускі зеґарки стїнні накручують ся раз на тиждень. Добрі для шкіл, читалень і т. д. 2 зр. 60 кр.

Цїни сих зеґарків суть фабричні для перепродажи. Меньше як тузин (12) не висилає ся.

Ножики кишенькові з 2-ма і 3-ма вістрями, 6 тузинїв (82 штук) 7 зр. 20 кр. Меньше як 6 тузинів не висилає ся.

Машина до шитя употреблена, але ще дуже добра, 25 зр. Можна і ратами сплачувати.

Машина до плетеня пончіх і рукавиць, употреблена 25 зр. За помочію сеї машини можна денно 8 пар пончіх сплести і то о много красше, як руками.

За 7 зр. 20 кр. можна дістати ріжних річий: 12 ножів столових, 12 вилок, 12 ложок (британїя), 12 ложечок, 12 ножів кухонних, 6 ножів для хлїба, 6 ножиць сталевих, 6 ножиків кишенькових, 2 кохлї (британїя).

100 великих сьв. образів в красках з рускими підписами 5 зр. Близько 40 штук таких образів (кождий иньший) висилає фабрика на взір за 2 зр. Такі образи продають перепродавцї по 15 до 20 кр.

Про сї оголошеня (4—13) дає близші відомости Адмінїстрация „Добрих Рад“ в Рогізнї п. п. Садаґура.

На кожде замовленє треба прислати почтову марку за 5 кр.

Поручаємо гостинницю Метрополь Лерхенфельда в Чернівцях при улици Ратушевій.

Віктор Тірінґ з Відня, Praterstrasse 11, поручає впв. Публицї свою новоотворену філїю зі складом одежі в Чернівцях при улици Ратушевій ч. 7. Цїни як найнизші! 4—12.

Виданя „Буковини“.

Перші Зорі, оповіданє Теодота Галїпа, сторін 110, вісїмки, цїна 30 кр., з пересилкою 35 кр.

В день сьвятої волї. Оповіданє О. Я. Кониського, сторін 42, 16-ки, цїна 10 кр., з пересилкою 12 кр.

Для передплатників „Буковини“ обі книжки коштують лише 30 кр. разом з пересилкою.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1895 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди поспішні			Поїзди особові			Поїзди мішані	
до Чернівцїв								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	12^{24}	.	.	$6^{\underline{39}}$	$10^{\underline{34}}$	6^{30}		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	2^{49}	.	.	$9^{\underline{20}}$	$9^{\underline{31}}$	5^{00}		
З Новоселицї, Садаґури	.	.	.	.	.	.	$11^{\underline{45}}$	$9^{\underline{35}}$
до Львова								
З Відня, Кракова	1^{22}	$5^{\underline{10}}$	$8^{\underline{40}}$	$7^{\underline{00}}$	$9^{\underline{06}}$	9^{00}		
З Букарешту, Сучави, Чернівцїв, Станїславова	$9^{\underline{50}}$	.	.	1^{32}	7^{37}	$6^{\underline{17}}$		
З Підволочиск	2^{25}	$10^{\underline{00}}$	.	8^{25}	5^{00}	.		
З „ на Підзамче	2^{13}	$9^{\underline{44}}$	.	8^{12}	4^{33}	.		
Зі Стрия	.	.	.	$12^{\underline{05}}$	8^{10}	1^{42}		
З Белзця	.	.	.	8^{00}	4^{40}	.		
Зі Сколього і Стрия	.	.	.	$9^{\underline{16}}$	.	.		
З Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг)	.	.	.	.	.	.		

Відходять	Поїзди поспішні			Поїзди особові			Поїзди мішані	
з Чернівцїв								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{04}	.	.	9^{48}	$9^{\underline{47}}$	$5^{\underline{13}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{44}	.	.	$6^{\underline{54}}$	$10^{\underline{44}}$	6^{30}		
До Садаґури, Новоселицї	.	.	.	.	.	.	8^{30}	6^{25}
зі Львова								
До Кракова і Відня	8^{40}	2^{50}	$11^{\underline{00}}$	$4^{\underline{55}}$	10^{25}	$6^{\underline{45}}$		
„ Підволочиск	.	1^{56}	$5^{\underline{46}}$	.	9^{50}	$10^{\underline{20}}$		
„ „ з Підзамча	.	2^{10}	6^{00}	.	10^{14}	$10^{\underline{44}}$		
„ Чернівцїв, Сучави, Яс, Букарешту	6^{15}	.	.	$10^{\underline{30}}$	2^{40}	10^{35}		
„ Стрия	.	.	.	$5^{\underline{25}}$	9^{33}	$7^{\underline{38}}$		
„ Белзця	.	.	.	9^{15}	$7^{\underline{10}}$			
„ Сколього і Стрия	.	.	.	.	.	3^{0}		
„ Кракова, Відня, (т. зв. блискавичний потяг)	8^{40}	.	.	.	.	.		

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA KUL